

Відділ культури і туризму Гайворонської райдержадміністрації
Гайворонська центральна районна бібліотека
Організаційно-методичний відділ

Право знати мають всі

/З досвіду правової освіти
та виховання/

м. Гайворон, 2012

“Молодь – наше майбутнє” – це гасло завжди актуальне, особливо сьогодні. Саме молодому поколінню доведеться будувати майбутнє української держави, вирішувати багато питань соціально-політичного та економічного характеру. Водночас існує проблема правової безграмотності, що впливає на формування їх активної життєвої позиції.

З метою підвищення рівня правової освіти населення, створення належних умов для набуття громадянами правових знань, а також забезпечення їх конституційного права знати свої права та обов'язки Указом Президента України було затверджено Національну програму правової освіти населення. В ній зазначалося, що становлення України як демократичної правової держави, формування засад громадянського суспільства зумовлюють необхідність підвищення рівня правової культури населення. Потребують вирішення на державному рівні питання подальшого розвитку правосвідомості населення, подолання правового нігілізму, задоволення потреб громадян в одержанні знань про право. На це ж спрямовані обласна та районні програми правової освіти населення на 2011-2015 роки.

Розуміючи важливість цієї проблеми, бібліотекарі району стараються допомогти читачам визначитися в житті, набути правових знань, стати патріотами свого краю.

Значну увагу правовиховній роботі приділяють працівники центральної районної бібліотеки. Так в поточному році було проведено районний семінар-практикум “Роль бібліотек в системі правової освіти та виховання” для бібліотекарів ЦБС.

Відкрила захід директор ЦБС Рейниш В.М.. З лекцією “Право у вашому житті” виступив начальник районного управління юстиції Волошин М.Г.. Консультацію „Виховання правосвідомого громадянина бібліотечними формами роботи” надала методист ЦБС Яровенко В.А. Проект громадської організації бібліотечних працівників ЦБС „Жіноче інформаційне агентство” “Знати право час велить” презентувала завідувача відділом обслуговування Зозуля В.В.. Всі присутні працювали над створенням цільової програми „Право для всіх і кожного”. Досвідом роботи бібліотек ЦБС „Задоволення потреб громадян знаннями про право” ділилися завідувача бібліотекою-філією селища міського типу Завалля Пахович Н.А., села Бандурово Маліновська Г.І. та бібліотекар Гайворонської міської б/ф №7 Стриженюк В.І.

Крім основного фонду до послуг читачів бібліотек системи правові конвалюти “Новини законодавства”, “Юридичні навчальні заклади України”, “Права та обов'язки неповнолітніх”.

Працюючи над реалізацією програми правової освіти населення проводилось масові заходи.

Перша інформаційна сесія “Знати право час велить” за програмою однойменного проекту відбулася в районному центрі зайнятості з безробітною молоддю.

На заході було присутніх 12 чоловік. Учасники згадували основні правові поняття, взявши участь у вікторині „Конституція – основний закон громадянського суспільства”. Увазі присутніх була запропонована доповідь „Україна - суверенна, незалежна, правова держава” та інформаційне повідомлення „Міжнародні документи, які декларують права людини”. В тренінгу брав участь начальник районного управління юстиції Волошин Михайло Гнатович.

За допомогою комп’ютера учасникам заходу було продемонстровано презентацію на тему: „Питання-відповідь”, слайди якої відповідали на питання, що цікавлять та хвилюють безробітне населення.

Також були проведені практичні завдання: знайти зашифровані „слова в словах”, пов’язані з працевлаштуванням; психологічне тестування „Затишок або ураган: який період зараз у Вашому житті?”.

В кінці тренінгу проведено анкетування „Ви і Ваші права”.

Друга інформаційна сесія мала назву „Молодь і право”.

В першій частині її частині учні одержали інформацію про молодь, дізналися хто в Україні вважається молодим громадянином, про його зв’язок із соціумом, які державні програми працюють для залучення молоді до громадського життя суспільства.

В другій - обговорювали і вивчали права та обов’язки молодого громадянина, виконували практичні завдання, відповідали на питання вікторин: „Правова розминка”, „Знай свої права”, знайомилися з законодавчими документами.

Третя інформаційна сесія „Закони нашого життя” проходила з учнями професійного аграрного ліцею.

Захід розпочався повідомленням про Україну, як правову державу,

про міжнародні документи і угоди, які регулюють правові відносини у суспільстві та права людини як невід’ємну складову правової і демократичної держави. Далі було проведено тренінг „Конституція – закон твого життя” з лекційним повідомленням, переглядом відеороликів з історії виникнення Конституції та ситуативними і

практичними завданнями.

Після правової розминки та вікторини учні прослухали інформацію по Конвенції ООН про права дитини, так як більшість з них віком від 15 до 16 років. Закріплення відбулось ситуативними завданнями по статтях Конвенції ООН.

Інформаційна година „Вивчайте і поважайте закони України” була як підсумок інформаційної сесії, тому що крім власних прав необхідно знати ще й обов’язки, адже як сказав В.Сухомлинський: „Порушувати закони – це всеодно, що ламати сук, на якому сидимо”. Присутні дізналися, які види відповідальності наступають у випадку порушення закону, що, звісно, закріпили на практиці переглядом відео-роликів.

Рольові ігри з відтворення сюжетів казок дали учням можливість зрозуміти, які права порушувались у героїв, що виконують „добрі ролі”.

В кінці заходу проведено анкетування з учасниками та огляд правової та законодавчої літератури на представлених виставках.

„Права людини. Верховенство закону” – таку назву мала четверта інформаційна сесія з учнями 8-их та 10-их класів пришкольного табору „Веселка” ЗОШ I-III ступенів № 2 міста Гайворона.

Розпочалась вона повідомленням про закони України, про міжнародні документи і угоди та права людини згідно законів. Продовжився захід тренінгом „Закони України – громадянам України” з лекційним повідомленням, переглядом відео-ролику та ситуативними і практичними завданнями.

Після правової розминки та вікторини учні прослухали інформацію про Конвенцію ООН про права дитини.

Інформаційна година „Право – мистецтво добра і справедливості” була як підсумок сесії. Найвище суспільне призначення права — забезпечувати у нормативному порядку свободу в суспільстві, підтверджувати справедливість, виключити сваволу і свавілля з життя суспільства. Неспроста ще римські юристи писали: — право є мистецтво добра та справедливості. тому що право і моральність повинні відповідати визначеним потребам сучасного соціуму, так як служать регуляторами відносин у суспільстві. Інакше кажучи, закони правової держави втілюють у собі вищі моральні вимоги сучасного суспільства. Учні розглянули ситуативні завдання з даної теми та переглянули відео-ролик „Квітка толерантності”.

В кінці проведено анкетування.

Багато корисної інформації одержали учасники під час уроку-застереження „Межу закону не переступи”, що проводився з учнями 8-9 класів ЗОШ І-ІІІ сучасних №2.

Присутнім розповіли про переваги їхнього юного віку, що не потрібно поспішати дорослішати, тому що молодість й без того швидко проходить і цим „золотим часом” треба насолодитись і скористатись для навчання та вибору свого достойного шляху в житті. Акцентували увагу на тому, що людина має контролювати свої вчинки, адже всім відомий вислів: „посієш учинок - пожнеш звичку, посієш звичку - пожнеш характер, посієш характер - пожнеш долю”. Щоб доля була щасливою, успішною і спокійною потрібно, щоб кожен слідував за своїми думками, які стають словами; словами, які стають вчинками і вчинками, які в свою чергу, стають звичками.

На уроці мова йшла про підступних ворогів підлітків: крадіжки, хуліганство та злочинність, а також про причини їх виникнення. Учні розповідали про види правопорушень та відповідальність, яка настає після їх скоєння.

Діти брали активну участь у вікторині „Основних правових понять”, у ситуативних завданнях, в яких, до речі, дуже добре орієнтувались та успішно пройшли тестування „Наскільки ви конфліктні”, яке показало, що діти добре знаходять спільну мову в колективі.

З 5 по 9 грудня в Гайворонській центральній районній бібліотеці відбувся тиждень права, присвячений міжнародному дню прав людини.

Розпочався він оглядом книжкової виставки на абонементі „Держава. Право. Закон”.

Працівники бібліотеки провели годину корисних порад „Знання прав – запорука захищеності” з учнями 8-го класу ЗОШ № 1.

Присутні отримали інформацію про права, які вони мають і які повинні знати. На прикладах з життя ровесників шукали правильний вихід з складних життєвих ситуацій.

В районному центрі зайнятості працівники центральної районної бібліотеки взяли участь у проведенні семінару-тренінгу з безробітною молоддю, яка стоїть на обліку в районному центрі зайнятості на тему: „Нелегальна міграція: міфи та реальність”.

Присутні отримали інформацію про види міграцій та, зокрема, нелегальну міграцію, яка неминуче призводить до найпоширенішої проблеми нелегальних мігрантів – торгівлі людьми. На прикладах з життя, з історії потерпілих робили висновок, що

підштовхнуло людей мігрувати за кордон, які помилки зробив мігрант, коли виїздив. Були продемонстровані відеоролики: „Причини міграції”, „Третє тисячоліття: рабство існує”, „Торгівля людьми – найжахливіша форма злочинності”.

В професійному аграрному ліцеї бібліотекарі провели ситуативний тренінг „Злочин та покарання” з учнями 105 групи спеціальності кухар-кондитер. Учасники заходу одержали інформацію про права та обов'язки людини, Кримінальний кодекс України, про кримінальну відповідальність, правопорушення та їх види, визначення злочину, класифікацію злочинів, правопорушень, чинників, що спонукають підлітків до злочинних вчинків та види покарань за їх скоєння.

На протязі правознавчого тижня в районній бібліотеці пройшли бесіда „Право знати права” та дискусія „Право та мораль - спільні та відмінні ознаки цих понять”. В підсумку дискусій дійшли висновку, що ці поняття тісно переплетені, тож кожен повинен старатись гармонійно поєднувати їх у своєму житті. Дотримання норм права є моральним обов'язком кожного громадянина, який визначається моральною і правовою культурою суспільства.

В Заваллівській філії проведено ситуативний тренінг у формі гри „Не помились у виборі шляху”. Захід допоміг виробити навички швидкої орієнтації в морально-правових колізіях, які виникають у повсякденному житті підлітків, познайомив з виданнями правової тематики, у яких вони знайдуть відповіді на важливі юридичні питання. Партнером у організації та проведенні заходу стала директор Заваллівського селищного центру соціальних служб для дітей та молоді Усатюк О.В.

На завершення усім учасникам було роздано інформаційні буклети.

Таужненська бібліотека-філія №20 вже другий рік працює за цільовою комплексною програмою „Право для всіх і кожного”. Керівник програми Семко М.В.

В усіх заходах правової тематики, що проводяться в бібліотеці активну участь беруть дільничий інспектор Заєць Є.В. та вчитель правознавства місцевої школи Шинкарук Н.К.

Так на виконання цієї програми було проведено цикл заходів: вікторина „Правовий ключик”, дискусія „Що ми знаємо про права людини?”, зустріч з дільничим “Незнання законів не звільняє від відповідальності”, урок права “Азбука громадянина”, година

спілкування “Закони твого життя”, правовий лабіринт „Як я знаю свої права?”.

В бібліотеці оформлено постійно діючу виставку-огляд „Твої права та обов’язки”.

До Міжнародного Дня захисту дітей оформлено виставку „На щасливе дитинство ми маємо право”.

Фонд ЦРБ в звітному році поповнився 62 примірниками нових книг правової тематики, придбаних за кошти проекту „Знати право час велить”.

Найоперативніша правова інформація надається користувачам центральної районної бібліотеки через інтернет-сайти. Тут кожен відвідувач сайту задає питання правового змісту та одержує на нього безкоштовну кваліфіковану відповідь юриста.

В читальній залі центральної районної бібліотеки працює громадська правова приймальня, яка приймає громадян міста та району щовівторка з 15.00 до 17.00. Усі бажаючі мають можливість безкоштовно отримати консультації з правових питань начальника районного управління юстиції Волошина Михайла Гнатовича та юриста Кернасовської Тетяни Григорівни. В цьому році послугами приймальні скористалися 74 чоловіки.

Бібліотека спільно з громадською організацією „Жіноче інформаційне агентство”, працюючи над реалізацією проекту „Мережа громадянської освіти”, підтриманого Національним Фондом Демократії США, отримали унікальну можливість, що забезпечує доступ до мережі Інтернет, законодавчої бази і цим самим задовольняють всезростаючі запити користувачів з правових питань.